

[Helge Mortensen]

hvor man i Vesttyskland har et enkelt decentralt gasfyret værk. Det tror jeg i grunden også at hr. Riishøj vil give mig ret i.

Endelig vil jeg sige, at det ikke var noget svar på, at der ikke var nogen alternativ energipolitik i Danmark, at henvise til de 100 MW, som elværkerne nu bygger.

Socialdemokratiet har grundlagt en alternativ energipolitisk udvikling gennem vindmøllerne. Hele udviklingen og afsætningen af vindmølleproduktionen i Danmark og så i øvrigt den eksportside, der er knyttet hertil, mener jeg med rette at kunne sige er et element i den alternative energiudvikling, som er kommet, efter at vi heldigvis har forladt tanken om atomkraft, og det var det, jeg ville gøre hr. Riishøj opmærksom på.

Niels Anker Kofoed (V):

Udbygningen af vores kraftværker er selvfølgelig noget, der er interessant, fordi elenergien er den mest fleksible, den mindst forurenende og den mindst sundhedsfarlige energiform, vi har. Man kan omgås den. Selvfølgelig skal man ikke dumme sig ved at tage på de uhenigtsmæssige steder, men ellers må man sige, at det er den mest sociale energi, der findes i dette land.

Derfor er det interessant at overvære denne energipolitiske debat og i øvrigt den debat, som har kørt i Danmark gennem det sidste år, for den viser, at de, som kalder sig progressive, og som siger, at de er på venstrefløjen, egentlig er de mest konservativt tænkende. De går imod elenergien, som er en forudsætning for, at vi kan få et socialt afbalanceret samfund. Det er elproduktionen, der er skyld i, at vi har det velfærd, vi har i dag, og det er elenergiens skyld, at vi ikke sætter så mange menneskeliv til, som vi gjorde tidligere i vores produktion.

Så synes jeg også, det er interessant at iagttage, hvordan alting går i ring. For 50–60 år siden byggede man decentrale kraftværker, da havde man den teknik. Efterhånden kunne de centrale kraftværker ikke leve op til kravet om billigere energi og bedre forsyningssikkerhed, og så gik udviklingen den anden vej; man fik store centrale enheder og en udmærket distributions-teknik, så man kunne lede elektriciteten over store afstande. Det er årsagen til, at vi har kunnet føre en decentral erhvervspolitik i dette land. Hvis man skal have en produktion, forud-

sætter det selvfølgelig, at man har billig energi. Hvis man ikke har billig energi, kan man heller ikke have velfærd. Jo mere vi fordyrer energien, jo mere går det ud over det sociale velfærd.

Jeg er lidt skeptisk over for, hvad der er sket, siden man greb ind politisk i vores energipolitik. Hvis jeg ser på udviklingen før 1970, så havde vi en konstant udbygning og modernisering af vores elværker; de var på forkant med og opfyldte kravene. Så greb man politisk ind, og hvor er man nu henne? Nu er man ved at komme på bagkant med udviklingen. Vi har ikke længere i Danmark Nordeuropas billigste energi, og vores energipriser er steget, selv når vi renser dem for afgifter. Efter min formening er vi ikke så billige og så effektive, som vi var for 20 år siden.

Finland, Sverige og Norge har billigere energi, end vi har. Vi kan måske stadig væk konkurrere med visse værker i Tyskland. I Frankrig er det svært at gennemskue hvad prisen er, da de fleste værker er statsejede, og i Belgien gælder det samme. Før vi greb politisk ind, havde vi her i landet langt den billigste og mest effektive elproduktion, men det har vi ikke længere, og skal jeg tolke denne debat, vil vi ikke være på forkant for fremtiden. Men jeg hilser med tilfredshed, at Socialdemokratiet står fast på den aftale, der er indgået med regeringen. Det var det mest effektive, der politisk kunne opnås på daværende tidspunkt.

For se – hvad drejer det sig om? Det drejer sig om, at vi har en energi, som gør, at vi kan konkurrere, både for erhvervslivets skyld og for privatforbrugets. Hvis vi gør vores elenergi for dyr, er det klart, at lønmodtagerne vil øve et kraftigere lønpres for at få dækning for de omkostninger, som el medfører.

Eludgifterne er efterhånden ikke nogen ringe omkostning for en privat husholdning. Hvis vi tager den almindelige produktionspris for 4.000 kWh på et år, er den 1.200–1.300 kr. Men så fordobler vi den næsten 3 gange. Hvor skal folk få kompensation for det fra? Den skal de få fra arbejdspladsen. Hvor skal arbejdspladsen hente beløbet? Det skal lægges på varen, der skal eksporteres.

Hvis vi så samtidig skal følge hr. Riishøjs teorier om, at man nu ikke skal have kompensation, nu skal afgiften ikke refunderes, tror man så, at man kan opretholde et socialt velfærd? Tror man, at man kan konkurrere ud fra kunsti-